

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 10-04-2024

Mødedato Onsdag d. 10. april 2024 kl. 09:00

Mødested B4, 1. sal, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse: Anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft # (9.00-10.00).....	3
Anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft.....	5
Høring af miljøvurderingen af Råstofplan 2020.....	8
Proces for Råstofplan 2024 #.....	10
Lukket: Tildeling af Region Midtjyllands landsbypris 2024 og Landsbyinitiativet 2024.....	11
Udbud af regional buskørsel i 2026.....	12
Godkendelse af projekt om fremkommelighed for Region Midtjyllands ruter 100 og 200.....	14
Godkendelse af projekter om samkørsel i Region Midtjylland.....	16
Orientering om LIFE ACT - Action for Climate Transition #.....	18
Udvalgets årshjul og mødeplan for 2024 #.....	20
Nyt fra Midttrafik #.....	21
Drøftelse af udvalgs møder i Danske Regioner #.....	22
Gensidig orientering #.....	23
Underskriftsark #.....	24

Punkt 1: Temadrøftelse: anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft # (9.00-10.00)

1-30-76-18-23

Sagsfremstilling

Temadrøftelsen er en præsentation af og dialog om de anbefalinger, som regionalpolitisk forum om arbejdskraft har udarbejdet.

Regionalpolitisk forum om arbejdskraft

Udviklingen på arbejdsmarkedet bliver i de kommende år fortsat præget af stigende digitalisering, og der kan forventes nye krav til fremtidens arbejdskraft. Samtidig er der i stigende grad mangel på arbejdskraft, både i den private og den offentlige sektor.

Regionsrådet har nedsat et regionalpolitisk forum om arbejdskraft og har i efteråret 2023 inviteret repræsentanter for kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund og organisationer til at samarbejde om at finde løsninger og anbefalinger, der skal sikre fremtidens arbejdskraft i Midtjylland.

Anbefalinger til løsninger

Regionalpolitisk forum om arbejdskraft anbefaler en række løsninger, der skal bidrage til at sikre fremtidens arbejdskraft i Midtjylland. Anbefalingerne fokuserer på initiativer, som skal realiseres i et samarbejde mellem Region Midtjylland og deltagerne i det regionalpolitiske forum. Anbefalingerne er vedlagt som bilag og fremgår desuden af sag 2 på udvalgets dagsorden 10. april.

Regionsrådsmedlem Henrik Gottlieb præsenterer på mødet arbejdet med anbefalingerne sammen med deltagere fra det regionalpolitiske forum. Der lægges op til en drøftelse på baggrund af præsentationen.

Program

Kl. 9.00-9.10 **Introduktion v. regionsrådsmedlem Henrik Gottlieb (fungerende formand)**

Henrik Gottlieb byder velkommen, fortæller om sin oplevelse af at deltage i regionalpolitisk forum om arbejdskraft - og præsenterer de anbefalinger, som regionalpolitisk forum har arbejdet med.

Kl. 9.10-9.40 **Præsentation af anbefalinger fra det regionalpolitiske forum**

- Fremtidssikring af rammer for livslang læring for virksomheder og medarbejdere i regionen
v. Susanne Søndergaard Hansen, vicedirektør VIA efter- og videreuddannelse.
- Udvikling af nye rammer og modeller for rekruttering og tilknytning af medarbejdere i den enkelte virksomhed via læringspartnerskaber
v. Christian Bøtcher Jacobsen, professor Aarhus Universitet.

Kl. 9.40-9.55 **Drøftelse af anbefalinger** Henrik Gottlieb er ordstyrer.

Kl. 9.55-10.00 **Opsamling v. regionsrådsmedlem Henrik Gottlieb**

Beslutning

Efter Henrik Gottliebs introduktion til arbejdet med anbefalinger i regionalpolitisk forum holdt Susanne Søndergaard Hansen, vicedirektør for Efter- og videreuddannelse ved VIA, og Christian B. Jacobsen, professor ved Aarhus Universitet, oplæg om konkrete anbefalinger, jf. program

På baggrund heraf drøftede udvalget udfordringer og muligheder for at sikre grundlaget for fremtidens arbejdskraft og opkvalificering.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Anbefalinger om arbejdskraft_endelig.pdf

Punkt 2: anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft

1-30-76-18-23

Resume

Regionalpolitisk forum om arbejdskraft har det seneste halve år arbejdet med anbefalinger til løsninger omkring arbejdskraftproblematikker. Anbefalingerne vil indgå i revisionen af Regional Udviklingsstrategi 2019-2030. Under arbejdet i det regional politiske forum har der været fokus på såvel udviklingen af partnerskaber som udviklingen af initiativer.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft godkendes, og

at Region Midtjylland prioriterer at deltage i realiseringen af de nævnte anbefalinger i det beskrevne omfang.

Sagsfremstilling

Regionalpolitisk forum om arbejdskraft har udarbejdet anbefalinger til løsninger på spørgsmålet "Hvordan finder vi arbejdskraften?". Regionsrådet har udpeget regionsrådsmedlemmerne Josefine Schlosser, Arne Lægaard og Henrik Gottlieb til at deltage i arbejdet sammen med deltagere fra kommuner, virksomheder, videninstitutioner, borgere og organisationer.

Kommissoriet for regionalpolitisk forum om arbejdskraft tager udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan kan vi styrke efter- og videreuddannelse i Midtjylland?
- Hvordan kan vi sikre flere personer i arbejdsstyrken har STEM-kompetencer? (STEM er matematiske, videnskabelige og teknologiske kompetencer)
- Hvordan kan vi øge antallet af faglærte i den midtjyske arbejdsstyrke?

Opgaven med at sikre tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft i fremtiden er en kompleks opgave, der kun kan løses i fællesskab. Det har været et mål med arbejdet i regionalpolitisk forum om arbejdskraft at udvikle initiativer samt etablere nye partnerskaber – både partnerskaber, som regionen deltager i, men også partnerskaber deltagerne imellem. Regionalpolitisk forum om arbejdskraft har arbejdet med at identificere mulige initiativer samt konkretisere, hvordan et øget samarbejde mellem sektorer kan opnås.

Anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft

Regionalpolitisk forum har udarbejdet anbefalingerne som prøvehandlinger med afsæt i fire overordnede missioner, der skal bidrage til at sikre fremtidens arbejdskraft i Midtjylland. Der er i alt 11 anbefalinger til fremtidens arbejdskraft, jf. vedlagte bilag.

Der lægges op til, at Region Midtjylland engagerer sig i følgende syv anbefalinger:

Mission: Styrket forståelse af rammer for og vilkår på fremtidens arbejdsmarked

- **Anbefaling 1:**
Netværk, katalog og buddy. Etablering af virksomhedsnetværk, der arbejder med temaer relateret til vilkår på arbejdsmarkedet, f.eks. stress, bedre vilkår for seniorer m.v.

Som næste skridt afholder Region Midtjylland i samarbejde med Outdoor Institute workshop for relevante aktører mhp. udvikling af initiativ og forankring af indsatsen hos relevante aktører.

- **Anbefaling 2:**
Dialog med medarbejdere om ønsker til fleksibilitet på arbejdsmarkedet.

Som næste skridt igangsætter deltagere i regionalpolitisk forum om arbejdskraft dialogprocesser i egen organisation, indsamler ny viden og deler efterfølgende viden og erfaringer i regi af det regionalpolitiske forum. (En del af indsatsen, der omfatter de unge på EUD, kan integreres i Midtjysk Læringsforum). Region Midtjylland inviterer til videndelmøder.

Mission: Fremtidssikring af rammer for livslang læring for virksomheder og medarbejdere i regionen

- Anbefaling 3:
Opkvalificering af livslang læring gennem ny samarbejdsmodel og etablering af advisory board.
- Anbefaling 4:
Advisory boards initiativer for videre efteruddannelse.

Som næste skridt på anbefaling 3 og 4 afholder Region Midtjylland workshop for relevante aktører mhp. på udvikling af initiativet. Erhvervsakademi Aarhus er tovholder på prøvehandlingen, og øvrige deltagere fra forummet; Teknisk Landsforbund, VIA Efter- og videreuddannelse, Aarhus HF & VUC og Viden Djurs bidrager til prøvehandlingen.

Mission: Udvikling af nye rammer og modeller for rekruttering og tilknytning af medarbejdere i den enkelte virksomhed via læringspartnerskaber

- Anbefaling 5:
Læringspartnerskab om sabbatårsstillinger.

Som næste skridt arbejder Samfundsformerne (Ungedemokratiprojekt udviklet af Region Midtjylland) videre med ideen på en workshop i foråret 2024. Risskov Gymnasium, deltager i forummet, og Region Midtjylland kan samme med andre relevante aktører bidrage til udviklingen af prøvehandlingen.

- Anbefaling 6:
Læringspartnerskab om rekruttering og tilknytning.

Som næste skridt igangsætter Region Midtjylland i samarbejde med andre deltagere i det regionalpolitiske forum en undersøgelse af mulighederne for at etablere et netværk om rekruttering og kompetenceudvikling med fokus på at dele inspiration, de gode historier og på den måde sprede gode eksempler og tiltag.

Mission: Øget beskæftigelsesgrad for mennesker med nedsat arbejdsevne i regionen

- Anbefaling 7:
Videndeling om initiativer, der har givet gode effekter med henblik på inkludering af mennesker med nedsat arbejdsevne.

Som næste skridt udvikler en arbejdsgruppe bestående af Cabi, Outdoor Institute, Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord og Region Midtjylland initiativet yderligere. Indsatsen skal i sin endelige form gennemføres i et bredt partnerskab af relevante interessenter.

De resterende anbefalinger realiseres og videreføres af andre aktører i partnerskabet.

Alle anbefalinger fra det regionalpolitiske forum om arbejdskraft samles i 2025 i en ny Regional Udviklingsstrategi, når alle regionalpolitiske fora har afgivet deres anbefalinger. Regional Udviklingsstrategi sendes i høring i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og i offentlig høring.

Finansiering

Finansieringen af Region Midtjyllands andel af realiseringen af anbefalingerne fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft sker inden for rammen til regional udvikling. Forslag til igangsættelse af større initiativer fremsendes til politisk behandling.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at anbefalinger fra regionalpolitisk forum om arbejdskraft godkendes, og

at Region Midtjylland prioriterer at deltage i realiseringen af de nævnte anbefalinger i det beskrevne omfang.

Martin Jakobsen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Kommissorium forum om arbejdskraft

Anbefalinger forum om arbejdskraft

Punkt 3: Høring af miljøvurderingen af Råstofplan 2020

1-34-76-2-20

Resume

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ophævet Region Midtjyllands Råstofplan 2020 og hjemvist sagen til fornyet behandling.

Administrationen har på baggrund af hjemvisningen gennemgået miljøvurderingen af planen med de tilhørende miljørapporter for at sikre, at de lever op til den aktuelle lovgivning. Det har medført justeringer i miljøvurderingen af Råstofplan 2020, som kræver en fornyet offentlig høring på otte uger.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at forslag til miljøvurderingen af Råstofplan 2020 sendes i otte ugers offentlig høring.

Sagsfremstilling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 7. august 2023 ophævet Region Midtjyllands Råstofplan 2020 og hjemvist sagen til fornyet behandling. Hjemvisningen skyldes en teknisk vurdering i miljørapporten for området Addit Syd, der indgår som bilag til råstofplanen. Miljørapporten i Addit Syd er en af flere miljørapporter i hele planen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet påpeger i sin afgørelse, at miljøvurderingen ikke må inkludere afværgende foranstaltninger i væsentlighedsvurderingen. Væsentlighedsvurdering er en vurdering af, om de arter og naturtyper, der skal beskyttes, kan tage skade. Region Midtjylland er derfor blevet bedt om at foretage en ny vurdering af, om råstofplanen kan påvirke Natura 2000-området omkring Addit Syd væsentligt.

Det er Råstofplan 2016, der aktuelt er gældende for Region Midtjylland.

Konsekvensvurdering af Addit Syd

Administrationen har fået foretaget en konsekvensvurdering af, om indvindingen af råstoffer i Addit Syd kan påvirke det nærliggende Natura 2000-område væsentligt. Hvor væsentlighedsvurderingen er en foreløbig vurdering, skal det på baggrund af bedste videnskabelige viden dokumenteres i konsekvensvurderingen, om planen kan skade det pågældende Natura 2000-område.

Konsekvensvurderingen viser, at råstofindvinding i råstofgraveområde Addit Syd ikke medfører væsentlig påvirkning af de arter og naturtyper, der er tilknyttet det nærliggende Natura 2000-område.

Administrationen har udover konsekvensvurderingen for Addit Syd gennemgået alle miljørapporter, der ligger til grund for Råstofplan 2020, for at sikre, at de lever op til kravene i den aktuelle miljølovgivning. Det har medført justeringer i miljøparametrene i miljørapporterne i form af eksempelvis nye §3 natur udpegninger, nye kulturarvsregistreringer, nye udpegninger af arter og naturtyper i Natura 2000-områder samt uddybende tekst om råstofgravning i forhold til Danmarks vandløb, søer, kystvande og grundvand (vandområdeplanerne). Justeringerne af miljøparametrene kræver en fornyet offentlig høring.

Høring og godkendelse af Råstofplan 2020

Det er miljøvurderingen af Råstofplan 2020, som klagenævnet har hjemvist til fornyet behandling. Der er derfor også kun selve miljøvurderingen, som er i offentlig høring ved de berørte myndigheder og offentligheden. Høringen er på otte uger.

Den samlede miljøvurdering af Råstofplan 2020 indeholder over 1.200 sider og derfor ikke vedlagt som bilag til sagen, men vil blive offentliggjort på Råstofplanens hjemmeside, såfremt regionsrådet følger indstillingen og sender miljøvurderingen af planen i 8 ugers offentlig høring.

Regionsrådet forelægges efter høringen en sag om godkendelse af Råstofplan 2020.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at forslag til miljøvurderingen af Råstofplan 2020 sendes i otte ugers offentlig høring.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet godkendte den 27. september 2023 forslag til tids- og handleplan til Råstofplan 2020.

Punkt 4: Proces for Råstofplan 2024

1-34-76-2-24

Resume

Planprocessen for Råstofplan 2024 er forsinket som følge af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse om Råstofplan 2020. Vedtagelsen af Råstofplan 2020 er en forudsætning for det videre arbejde med Råstofplan 2024.

Der lægges på mødet op til en drøftelse af den videre proces for Råstofplan 2024, hvor der tages afsæt i to forslag med hver sin tidshorisont.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at den videre proces og tidshorisont for Råstofplan 2024 drøftes.

Sagsfremstilling

Arbejdet med Råstofplan 2024 indtil nu

Regionsrådet sendte i starten af 2023 et idé og debatoplæg om ny råstofplan 2024 i høring. Regionen modtog i alt 75 høringssvar fra statslige myndigheder, kommuner, interesseorganisationer, branchen og borgere.

Region Midtjylland har efterfølgende holdt interessentgruppemøder, hvor aktører med særlig interesse i råstofindvinding og følgevirkninger heraf har deltaget og bidraget med perspektiver og konkrete idéer.

Administrationen har på baggrund af processen indtil nu udarbejdet delmiljørapporter for de foreslåede områder til råstofgravning.

Proces og tidshorisont for Råstofplan 2024

Administrationen har to forslag til proces og tidshorisont for Råstofplan 2024, som fremgår nedenfor.

Forslag 1 til proces og tidshorisont:

I dette scenarie arbejder administrationen videre med Råstofplan 2024 samtidig med færdiggørelsen af Råstofplan 2020. Det er her forventningen, at Råstofplan 2024 vedtages ultimo 2025/primus 2026 afhængig af antallet af indkomne høringssvar og behandlingen af disse. Såfremt Råstofplan 2020 hjemsendes igen til fornyet behandling, bortfalder Råstofplan 2024, og Råstofplan 2016 vil være gældende.

Forslag 2 til proces og tidshorisont:

I dette scenarie afventer administrationen genvedtagelsen af Råstofplan 2020, før der arbejdes videre med Råstofplan 2024. Råstofplan 2024 kan her forventes forsinket væsentligt sammenlignet med forslag 1, hvilket kan have betydning for regionens evne til at dække behovet for råstofressourcer i nogle områder. Valg af forslag 2 kan betyde, at det arbejde med miljøvurderingen af planen, der allerede er udført, skal genbesøges igen.

Administrationens bemærkninger

Administrationen anbefaler, at der arbejdes videre med Råstofplan 2024, og at processen med arbejdet vurderes, efterhånden som behandlingen af Råstofplan 2020 skrider frem, jf. forslag 1 til proces og tidshorisont.

Når den videre proces og tidsplan er nærmere præciseret og opdateret, forelægges denne for regionsrådet.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede den videre proces og tidshorisont for Råstofplan 2024, idet udvalget tilslutter sig forslag 1.

Tidligere Politisk Behandling

Udvalg for regional udvikling drøftede den 6. december 2023 de indkomne høringssvar og administrationens vurdering af nye forslag til råstofgraveområder i Råstofplan 2024.

Punkt 5: Lukket: Tildeling af Region Midtjyllands landsbypris 2024 og Landsbyinitiativet 2024

1-33-76-1-23

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjyllands landsbypris tildeles xx,

at Landsbyinitiativet tildeles yy, og

at midlerne bevilges fra puljen til landdistrikter under de regionale udviklingsaktiviteter.

Punkt 6: Udbud af regional buskørsel i 2026

1-30-75-5-21

Resume

Midttrafik har udarbejdet forslag til vilkår for genudbud af regionale busruter i Østjylland og på Djursland. Der lægges i forslaget op til, at der for hovedparten af kørslen udbydes kontrakter på 12 års løbetid, hvor der stilles krav om elbusser, der er emissionsfrie. Midttrafik anbefaler, at der for en mindre del af ruterne køres med eksisterende dieselbusser i en kort årrække, hvorefter ruterne genudbydes inden 2030. Dermed opfyldes målsætningerne i Region Midtjyllands bæredygtighedsstrategi om, at buskørslen skal være CO₂-neutral senest i 2030.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at Midttrafiks forslag til udbudsvilkår godkendes.

Sagsfremstilling

Midttrafik forbereder genudbud af regional buskørsel i Østjylland og på Djursland. Den udbudte kørsel omfatter knap 40 % af den samlede regionale buskørsel. De genudbudte kontrakter træder kraft i juni 2026.

Bæredygtigt udbud i en omstillingstid

Regionsrådet har tidligere besluttet, at den regionale bustrafik skal være CO₂-neutral senest i 2030. Målet indgår i Region Midtjyllands bæredygtighedsstrategi og i den Klimasamarbejdsaftale Region Midtjylland indgik med Transportministeriet i 2021.

Buskørslen befinder sig i en omstillingstid. Diesel er i disse år på vej ud til fordel for de bæredygtige drivmidler, og busteknologierne udvikler sig hastigt.

Midttrafik har gode erfaringer med de 36 elbusser og 6 biogasbusser, der siden 2022 har kørt på midt- og vestjyske regionalruter. Erfaringerne viser, at elbusser er særligt velegnede på korte og mellemlange regionalruter, hvor der er indlagt pauser i køreplanerne til opladning af bussernes batterier. Der er tilsvarende gode driftserfaringer med biogas og CO₂-neutral HVO-biodiesel. Disse har imidlertid været ramt af kraftige prisudsving de seneste år, hvorfor de ikke vurderes at være konkurrencedygtige sammenlignet med el på længere sigt. Hertil kommer, at biogas og HVO i modsætning til el ikke er emissionsfrie.

Midttrafik uddyber i bilaget sin anbefaling af ikke at udbyde regionale busruter med krav om CO₂-neutral biogas.

Midttrafiks forslag til udbudsvilkår

Midttrafik foreslår at opdele udbuddet i fem delkontrakter/pakker, som busselskaberne kan byde på samlet eller hver for sig. Midttrafiks væsentligste anbefalinger til buskrav og kontraktlængde er samlet i oversigten. Det fremgår, at Midttrafik anbefaler at udbyde pakke 5 med krav om diesel på en kort kontrakt. Begrundelsen for dette er kort beskrevet nedenfor, og er uddybet i bilaget.

Pakke nr.	Buskrav	Kontrakt længde + mulig forlængelse	Bemærkninger
1-4	Nye elbusser Lavgulvsbusser	12+2+2 år	Plads til 2 cykler
	Reservebusser: El Dubleringskørsel: diesel		Option på CO ₂ -neutral HVO-biodiesel,
5	Brugte (nyere) dieselbusser med høj miljøstandard. Lavgulvsbusser		
	Reservebusser: diesel Dubleringskørsel: diesel		Option på CO ₂ -neutral HVO-biodiesel

Særlige forhold for pakke 5

Det er Midttrafiks vurdering, at det vil være forbundet med væsentlige ekstraomkostninger at stille krav om elbusser på lange driftsintensive ruter. Et eksempel er rute 100 Odder - Aarhus - Hornslet, hvor Midttrafik forudser udfordringer med elbussernes rækkevidde. Konkret er der ikke tilstrækkelig tid til at lade busserne i løbet af dagen.

Busserne vil derfor løbe tør for strøm, medmindre der indsættes ekstra elbusser og ladeudstyr, som imidlertid er væsentlig dyrere i anskaffelse end dieselbusser. Elbusser er dog billigere i drift og vedligeholdelse.

Endvidere kører rute 100 på mange strækninger parallelt med letbanen. Der er planer om at udvide letbanedriften fra 2029, bl.a. med kvartersdrift til Odder. Hvis planerne realiseres, kan antallet af kontraktbusser på rute 100 reduceres.

Midttrafik anbefaler at udskyde omstilling af busserne på rute 100 indtil 2029, hvor omfanget af det fremtidige kørselsomfang på letbanen og rute 100 kendes. Herefter kan ruten udbydes med det nødvendige antal kontraktbusser. Dermed undgår Region Midtjylland at skulle betale erstatning til busselskabet for at reducere antallet af busser i kontraktperioden.

Omstilling til eldrift er ligeledes en dyr løsning på korte ruter med lavt timetal, fordi der skal investeres i nye elbusser og ladeudstyr, der er dyrere end de sædvanlige brugte dieselbusser. Der er endnu ikke et brugtmarked for elbusser.

Midttrafik vurderer, at det vil være økonomisk fornuftigt at udnytte de eksisterende dieselbusser i yderligere tre år på de korte og de lange driftsintensive ruter. Der lægges derfor op til, at hovedparten af disse ruter samles i pakke 5, som udbydes på en treårs kontrakt, hvor kravet er nyere diesellavgulvsbusser. Den korte dieselkontrakt kan genudbydes med virkning fra 2029, hvor det forventes, at der vil være elbusser på markedet med en større rækkevidde og kapacitet.

Administrationen kan tilslutte sig Midttrafiks anbefalinger.

Økonomiske konsekvenser

Den nuværende kontraktbetaling for Region Midtjylland beløber sig til 168,5 mio. kr. om året, og Midttrafik vurderer, at udbuddet kan resultere i en prisstigning på 10 %. Vurderingen er baseret på en skønsmæssig afvejning af en række forhold, herunder bl.a. prisudvikling på busser og ladeudstyr, kontraktlængde, renteniveau, krav om overtagelse af nuværende dieselbusser samt et nyt elindeks. Midttrafik har i planlægningen af udbuddet søgt at begrænse prisstigningen som beskrevet ovenfor.

Det bemærkes, at Midttrafik også ved dette udbud har tilpasset køreplaner og busstationeringer, og dermed bidraget til at nedbringe omkostningerne til kørslen.

Udbudsresultatet foreligger i foråret 2025. Hvis det viser sig, at kørslen bliver dyrere end det nuværende, skal regionsrådet tage stilling til, hvordan merfinansieringen skal tilvejebringes indenfor Regional Udviklings budget 2026, herunder om der skal foretages tilpasninger i den regionale kollektive trafik.

Øvrige forhold

Administrationen er i dialog med Midttrafik og flere kommuner om at gennemføre prøvehandling, hvor buskørsel på busafgange med meget få passagerer erstattes af andre fleksible mobilitetsløsninger inden for kontraktperioden. Det kan f.eks. være delecykler, samkørsel og flextrafik. Det er tanken, at erfaringer herfra kan danne grundlag for at overveje, om offentlige transportopgaver kan udbydes på en ny måde.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at Midttrafiks forslag til udbudsvilkår godkendes, idet der inden for den økonomiske ramme ønskes indarbejdet yderligere fleksibilitet i kontrakterne i forhold til, at busserne kan medbringe flere cykler efter behov og større ændringsmulighed i forhold til at imødekomme nye behov og perspektiver i kontraktperioden.

Bilag

Midttrafiks anbefalinger Udbud Øst og Djursland

Punkt 7: Godkendelse af projekt om fremkommelighed for Region Midtjyllands ruter 100 og 200

1-30-75-4-24

Resume

Midttrafik, Aarhus Kommune og Region Midtjylland har sammen med Cowi identificeret en række større og mindre projekter, der kan forbedre fremkommeligheden for to af Region Midtjyllands mest benyttede ruter 100 og 200. Det er bl.a. mindre ændringer i form af at fælde enkelte træer, ændre signalprioriteringen og opstribningen af vejbaner samt større ændringer som egentlige ombygninger af vejkryds. Trafikstyrelsen har givet tilsagn om støtte på ca. 2 mio. kr., mens Aarhus Kommune og Region Midtjylland skal finansiere den anden halvdel.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at der bevilges et tilskud på 1,38 mio. kr. til Aarhus Kommune til medfinansiering af fremkommelighedsprojekter for Region Midtjyllands ruter 100 og 200 fra pulje til initiativer til fremme af bæredygtig mobilitet fra bevillingen kollektiv trafik.

Sagsfremstilling

Bussernes fremkommelighed er et voksende problem, særligt i myldretidstrafikken og særligt på indfaldsvejene til de større byer. Busserne sidder fast i de samme køer som bilerne, og busserne forsinkes derfor og kan som følge heraf ikke holde køreplanen.

Det resulterer bl.a. i, at busserne bliver mindre attraktive for pendlere og andre rejsende, da de ikke kan regne med at komme på arbejde eller uddannelse til tiden. Længere køretid i køreplanen betyder også, at regionens driftsomkostninger stiger, uden at der kommer flere indtægter.

Midttrafiks analyse af alle busser i Aarhusområdet viser, at der samlet set er mere end 200 timers merkøretid på en skolehverdag.

Fremkommelighed for de regionale ruter 100 og 200

Rute 100 (Odder-Hornslet) og rute 200 (Skanderborg-Hinnerup) er to af Region Midtjyllands mest benyttede ruter med ca. 3,4 mio. passagerer årligt. Ruterne binder kommunerne Syddjurs, Favrskov, Skanderborg og Odder sammen med Aarhus. Ruterne udfordres dog i stigende grad af trængslen på vejnettet, hvilket både giver et dårligere produkt for passagererne og øger driftsomkostningerne til den kollektive trafik.

Midttrafik, Aarhus Kommune og Region Midtjylland har derfor sammen med Cowi udarbejdet en fremkommelighedsanalyse for ruterne. Analysen afdækker mulige projekter, der kan forbedre fremkommelighed og derigennem rettidighed.

Analysen omfatter ca. 25 forslag til forbedring af fremkommeligheden. Forslagene varierer i kompleksitet og omfatter både mindre ændringer i form af at fælde enkelte træer, ændre signalprioriteringen og opstribningen af vejbaner samt større ændringer som egentlige ombygninger af vejkryds.

Der er i samarbejde med Aarhus Kommune udpeget de forslag, der forventes at have størst effekt i forhold til den skønnede investering, jf. bilag.

Det vurderes, at den samlede køretid kan reduceres med op til 5 timer om dagen, hvilket på årsplan vil give en besparelse på driftsomkostningerne til busserne med ca. 1. mio. kr. årligt samt sikre et mere attraktivt tilbud til passagererne.

Tilsagn fra Trafikstyrelsen

Midttrafik har på vegne af Aarhus Kommune og Region Midtjylland søgt om tilskud fra Trafikstyrelsens pulje til bedre busfremkommelighed.

Trafikstyrelsen har givet tilsagn om støtte på godt 2 mio. kr. Aarhus Kommune og Region Midtjylland skal hver medfinansiere 1,38 mio. kr. til de enkelte tekniske forbedringer, som kan øge busfremkommeligheden. Selve anlægsarbejderne udføres af Aarhus Kommune i 2024 og 2025.

Økonomi

Regionsrådet har den 22. november 2023 afsat en pulje på 10 mio. kr. til initiativer i 2024 til fremme af bæredygtig mobilitet, hvor forslag om projekt om fremkommelighed indgår. Det foreslås, at der bevilges et tilskud på 1,384 mio. kr. fra puljen til medfinansiering af fremkommelighedsprojekter for de regionale ruter 100 og 200 til Aarhus Kommune. Efter udmøntning af tilskud til fremkommelighedsprojekter og projekter om samkørsel resterer samlet

5,34 mio. kr. i pulje til fremme af bæredygtig mobilitet. Det samlede budget for projektet fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1. Fremkommelighedsprojekter.	
1.000 kr.	2024
<i>Budget</i>	
Skt. Pauls Kirkeplads, Bruunsgade	269
Nørrebrogade/Nørregade	369
Ndr. Ringgade/Nørrebrogade	2.178
Signalprioritering	1.875
Evaluering og afrapportering	100
Budget i alt	4.791
<i>Finansiering</i>	
Region Midtjylland	-1.384
Aarhus Kommune	-1.385
Trafikstyrelsen	-2.022
Finansiering i alt	-4.791
Total	0

Beslutning

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at der bevilges et tilskud på 1,38 mio. kr. til Aarhus Kommune til medfinansiering af fremkommelighedsprojekter for Region Midtjyllands ruter 100 og 200 fra pulje til initiativer til fremme af bæredygtig mobilitet fra bevillingen kollektiv trafik.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet afsatte i november 2023 en pulje på 10 mio. kr. til initiativer i 2024 til fremme af bæredygtig mobilitet.

Bilag

Ansøgning Busfremkommelighed for Region Midtjyllands ruter 100 og 200

Budget - Busfremkommelighed på regionalruter 100 og 200

Trafikstyrelsens bevilling til bedre busfremkommelighed

Punkt 8: Godkendelse af projekter om samkørsel i Region Midtjylland

1-30-75-3-18

Resume

Region Midtjylland har udviklet to projektforslag, der skal fremme samkørsel i regionen. Det første projektforslag handler om etablering af et digitalt mødesteds- og knudepunktsnetværk samt udarbejdelse af en samlet analyse af samkørselspotentialer i regionen. Det andet projektforslag handler om at fremme samkørslen på 15 uddannelsesinstitutioner i Region Midtjylland. Forslagene er med til at realisere anbefalingen fra regionalpolitisk forum om mobilitet om udvikling af mødesteder og knudepunkter.

Begge projektforslag indstilles til godkendelse og finansieres af pulje til initiativer til fremme af bæredygtig mobilitet.

Indstilling

Direktionen indstiller,

- at projektet vedr. digitale mødesteder og analyse af samkørselspotentialer godkendes,
- at der bevilges 1,638 mio. kr. til digitale mødesteder og analyse af samkørselspotentialer fra pulje til fremme af initiativer til fremme af bæredygtig mobilitet under bevillingen kollektiv trafik,
- at projektet vedr. fremme af samkørsel på 15 uddannelsesinstitutioner i Region Midtjylland godkendes, og
- at der bevilges 1,64 mio. kr. til fremme af samkørsel på 15 uddannelsesinstitutioner i Region Midtjylland fra pulje til fremme af initiativer til fremme af bæredygtig mobilitet under bevillingen kollektiv trafik.

Sagsfremstilling

Samkørsel kan være en vigtig brik i et ønske om at styrke lokalområder, hvor det kollektive trafiktilbud i dag kan være begrænset til få busafgange eller Flextrafik. Samkørsel er en tendens, som vinder frem i flere kommuner og regioner på tværs af Danmark.

Flere af de midtjyske kommuner har i mobilitetssamarbejdet mellem kommuner, Midttrafik og region bidraget med viden om samkørsel. Der er derudover flere tilkendegivelser og nye ønsker til et fælles arbejde om fremme af samkørsel i hele regionen.

Regionalpolitisk forum om mobilitet har desuden arbejdet med samkørsel som et tiltag til at øge den bæredygtige mobilitet i Midtjylland.

Administrationen har på den baggrund udviklet to projektforslag, som har til formål at fremme samkørsel i Midtjylland. Forslagene er med til at realisere anbefalingen fra regionalpolitisk forum om mobilitet om udvikling af mødesteder og knudepunkter.

En samkørselsapp i Midtjylland

En samkørselsapp sikrer, at bilister og mulige medpassagerer kan finde hinanden. I app'en kan bilister oplyse, at de kører en bestemt strækning og tilbyde andre at køre med. Passagererne kan samtidig se, hvilke ture der er tilbudt. Herefter indgås en aftale mellem bilist og passager om kørsel fra A til B.

Det er vigtigt at udvælge en samkørselsapp, der kan understøtte den øvrige kollektive trafik, blandt andet ved at kunne integreres i rejseplanen. Administrationen har på baggrund af kravet foretaget en markedsundersøgelse, som har lokaliseret en samkørselsudbyder 'NaboGo', der særligt beskæftiger sig med mobilitet i landdistrikter.

Administrationen indstiller derfor, at der foretages et direkte indkøb hos NaboGo i forbindelse med de to nedenstående projekter, som tager afsæt i benyttelse af samme udbyder og omfatter forskellige delelementer af samkørslen.

Projekt 1: Digitale mødesteder og analyse

Dette projektforslag består af en analyse af samkørselspotentialer i Midtjylland samt etablering af et digitalt mødesteds- og knudepunktsnetværk i hele Region Midtjylland.

NaboGo laver én samlet databaseret analyse af samkørselspotentialer for hele Region Midtjylland. Denne analyse viser, hvor stort potentialer for samkørsel er, samt hvordan det digitale mødestedsnetværk udvikles for at understøtte skiftet mellem samkørsel og kollektiv trafik.

NaboGo bruger rapporten som grundlag for at etablere det digitale mødesteds- og knudepunktsnetværk i hele Region Midtjylland. Mødesteds- og knudepunktsnetværket repræsenterer en infrastruktur, som gør det nemt og ensartet for kunderne at finde eller tilbyde et lift.

Projekt 2: Fremme af samkørsel for unge

Dette projektforslag er målrettet fremme af samkørsel for unge på uddannelsesinstitutioner. Projektet skal få flere unge til at køre i samme bil og udnytte de mange tomme bilsæder. Det kan gøres ved forskellige incitamenter, såsom kampagner, præmier og rabatter til de samkørende. Projektet forventes at vare i to år, hvor der skønnes at være omkring 54.000 påstigninger fordelt på 15 forskellige ungdomsuddannelser i Region Midtjylland. Projekt 2 påbegyndes hurtigst muligt efter etableringen af det digitale mødesteds- og knudepunktsnetværk. Implementeringen af samkørselsinitiativerne på skolerne foregår frem til udgangen af efteråret 2024.

Økonomi

Regionsrådet har den 22. november 2023 afsat en pulje på 10 mio. kr. til initiativer i 2024 til fremme af bæredygtig mobilitet, hvor forslaget om samkørselsprojekterne indgår. Det foreslås, at der afsættes samlet 3,28 mio. kr. fra puljen. Det samlede budget for de to projekter fremgår af nedenstående tabel.

Tabel. Budget og finansiering		
1.000 kr.	2024	I alt
<i>Budget digitale mødesteder og analyse</i>		
Etablering af mødesteds - og knudepunktsnetværk i Region Midtjylland	1.488	1.488
Én regional analyse af samkørselspotentialer i Region Midtjylland	150	150
<i>Budget fremme af samkørsel for unge</i>		
Forberedelse og planlægning af kampagner og materialer	70	70
15 lanceringsbesøg inkl. Opfølgning	120	120
5 genbesøg efter behov	40	40
Datarapporter og adm.	60	60
Påstigninger i samkørsel: 54.000 stk.	1.350	1.350
Budget i alt	3.278	3.278
<i>Finansiering</i>		
Rammen for kollektiv trafik	-3.278	-3.278
Finansiering i alt	-3.278	-3.278
Total	0	0

Beslutning

Sagen udsættes og genoptages, når den er yderligere belyst.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet afsatte i november 2023 en pulje på 10 mio. kr. til initiativer i 2024 til fremme af bæredygtig mobilitet.

Punkt 9: Orientering om LIFE ACT - Action for Climate Transition

1-30-76-28-22

Resume

Region Midtjylland har i samarbejde med kommuner i hele landet og de regionale Bruxelleskontorer udarbejdet en ansøgning til EU's LIFE-program, som blev afsendt den 5. marts 2024. LIFE ACT har til formål at fremskynde implementeringen af alle danske klimahandlingsplaner, hvoraf 27 kommuner, 5 regioner og CDEU indgår i den konkrete udvikling af løsninger til at fjerne barrierer for planernes implementering. Der gives med sagen en orientering om det faglige indhold, det endelige partnerskab, samarbejdet med Klimaalliancen og den videre proces.

Indstilling

Det indstilles,

at orientering om indsendelse af LIFE ACT-ansøgning tages til efterretning.

Sagsfremstilling

LIFE ACT-partnerskabet sendte den 5. marts 2024 en ansøgning til EU's LIFE-program om ca. 126 mio. kr. til at fremskynde implementeringen af alle danske klimahandlingsplaner. Det samlede budget for projektet, inkl. partnernes egenfinansiering, er ca. 200 mio. kr. Projektet forventes at løbe i seks-otte år med start i januar 2025.

Det faglige indhold i LIFE ACT

Projektets aktiviteter struktureres i 11 arbejdsplaner med tre overordnede målsætninger:

1. Hurtigere og bedre implementering af klimaplanerne
2. Forbedring af governancestrukturen og opkvalificering af de relevante kommunale medarbejdere i forhold til implementeringen af de lokale klimahandlingsplaner
3. Håndtering af kompleks klimahandling i partnerskaber med flere forskellige typer partnere

Det faglige indhold er bestemt af de behov, som kommunerne har for at overvinde barrierer for implementering af klimahandlingsplanerne. Det gælder f.eks. finansieringsmodeller, interessentinvolvering og dermed skabelse af bredt ejerskab, strategisk energiplanlægning på tværs af grænser, mobilitetsvaner, strategisk arealanvendelse samt tilpasning i forhold til temperaturstigninger, hedebølger og tørke.

Det endelige LIFE ACT-partnerskab

Region Midtjylland er ledende partner på projektet og varetager sammen med de øvrige danske regioner og Aarhus Kommune ledelsen af arbejdsplanerne. Der er til hver arbejdsplan både en ansvarlig partner og en medansvarlig partner for at understøtte samspillet på tværs i hele landet, hvor mere end halvdelen af landets kommuner formelt er knyttet til projektet.

De økonomiske partnere i LIFE ACT er 27 kommuner, 5 regioner og Central Denmark EU Office. Der er derudover 49 aktører i projektet. Samlet består LIFE-ACT partnerskabet dermed af 86 partnere, jf. bilag.

Kommunernes Landsforening og Danske Regioner vedtog i november 2023 en governancemodel for implementeringen af LIFE ACT. Modellen består af en administrativ styregruppe med deltagelse af fem kommunale og fem regionale repræsentanter. Region Midtjylland er formand, mens der er en kommunal næstformand.

Samarbejde og kobling til Klimaalliancen

Indsatsen i LIFE ACT koordineres tæt med Klimaalliancen, som er et samarbejde mellem de danske regioner, KL og Realdania.

LIFE ACT og Klimaalliancen arbejder begge på at fremme implementeringen af klimahandlingsplanerne, og på den måde supplerer projekterne hinanden. Samarbejdet er et vigtigt skridt på vejen mod det nationale mål om at opnå klimaneutralitet inden 2050.

Der er derfor i organiseringen indtænkt et stærkt samspil med Klimaalliancen og LIFE ACT, og Klimaalliancen indtænkes også en organisatorisk rolle i bl.a. den administrative styregruppe.

Den videre proces

Der forventes ultimo juni 2024 en foreløbig tilkendegivelse af, om LIFE ACT-ansøgningen kan godkendes. Det forventes herefter, at der indledes en forhandling om bevilling, indhold, budget m.v. Det betyder, at den endelige sag forelægges til politisk behandling ultimo december 2024 med projektstart den 1. januar 2025.

Det bemærkes, at der er stor konkurrence i forbindelse med LIFE-programmet, og der er kendskab til flere stærke ansøgere til samme pulje. Partnerskabet har mulighed for at søge programmet igen, såfremt svaret fra EU mod forventning er negativt.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling tog orientering om indsendelse af LIFE ACT-ansøgning til efterretning.

Bilag

LIFE ACT Partnere

LIFE ACT Arbejdspakker

Punkt 10: Udvalgets årshjul og mødeplan for 2024 #

1-00-27-23

Resume

Udvalget har godkendt forslag til mødeplan for udvalg for regional udviklings ordinære møder i 2024. Der vil som fast punkt på de kommende dagsordener være en opsamling af forslag til emner og forventet årshjul.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at forslag til emner og årshjul drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget vedtog på sit møde den 9. august 2023 mødeplanen for udvalgsmøder i 2024.

Der vil løbende blive drøftet ønsker om temadrøftelser, besigtigelser og besøg mm. i 2024.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i Regionshuset Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder endvidere holdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdspartnere, interessenter eller lignende.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul.

Bilag

Årshjul udvalg for regional udvikling 2024

Punkt 11: Nyt fra Midttrafik #

1-00-27-23

Resume

Arne Lægaard og Morten Flæng er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at der orienteres om arbejdet i bestyrelsen.

Sagsfremstilling

Til orientering for udvalgets medlemmer kan dagsordenen, bilag og beslutninger fra bestyrelsesmødet i Midttrafik den 15. marts 2024 læses via dette link: [Midttrafiks bestyrelse](#)

Næste bestyrelsesmøde er planlagt til den 29. april 2024.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i bestyrelsen.

Punkt 12: Drøftelse af udvalgsmøder i Danske Regioner #

1-00-27-23

Resume

Møder i Danske Regioner drøftes.

Indstilling

Direktionen indstiller,

at møder i Danske Regioner drøftes.

Sagsfremstilling

Udvalget kan drøfte emner fra møderne i Danske Regioners Udvalg for Regional Udvikling og EU samt Udvalg for Miljø og Ressourcer.

Der var senest møde i Udvalg for Regional Udvikling og EU den 22. marts 2024. Næste møde holdes den 24. maj 2024. **(Referat eftersendes)**

Der var senest møde i Udvalg for Miljø og Klima den 8. februar 2024. Næste møde holdes den 18. april 2024.

Beslutning

Udvalg for regional udvikling drøftede møder i Danske Regioner.

Punkt 13: Gensidig orientering #

1-00-27-23

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Beslutning

Nordic Waste sagen – status og evt. videre forløb med håndtering af forurenede jord.

Punkt 14: Underskriftsark #

1-00-27-23

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, Martin Jakobsen dog først fra og med punkt 3.

Mødet blev hævet kl. 12.15.